

TELEGRAFULU ROMANU.

Telegrafulu este Duminică și Joi la fie-care două săptămâni cu adănsul Poștoarei — Prenumeratiunea se face în Sabiu la expeditorii Poștoarei, pe afara la z. r. poste cu bani gata prin scrisori francate, adresate către expeditorii. Prețulu prenumerațiunii pentru Sabiu este pe anu 7 fl. v. a. iar pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 9.

ANULU XXIV.

Sabiu 29 Ianuaru (10 Febr.) 1876.

Tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. iera pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru prinț. și țeri străine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se plătescu pentru întâi'ă ora cu 7 cr. sirulu, pentru a două'ă ora cu 5 1/2, cr. și pentru a trei'ă repetire cu 3 1/2, cr. v. a.

Sabiu 28 Ianuaru.

Contele Zichy, ambasadorulu austro-ung., a comunicatu ministrului de externe turcescu not'a și reformele, cari puterile tratatului dela Parisu dorescu și credemtu si staruescu a se introduce în Turci'a. Ambasadorulu austro-ung. fu spriginitu de celu alu Russiei și Germaniei și în fine de toti reprezentantii puterilor celor ce au subscrisu tratatulu de Parisu.

Pôrt'a, după o telegrama din Constantinopole, este decisa a încuviința și accepta cele cinci puncte din reformele pretinse de not'a contelui Andrassy.

Nodulu gordicu, despre a cărui deslegare se vorbiu cu atât'a îngrijire, nu e taiatu, ci, ce e foarte semnificativu, e deslegatu și asiá tôte temerile de noue complicatiuni, eventualu de o conflagrațiune européna, sunt delaturate.

Inse regularea afacerilor orientali, după situațiunea faptica mai de unu jumătate de anu încôce, nu are a se face numai între puteri și Pôrt'a otomana. De facto mai exista unu factoru, care, deca puterile nu-lu voru gasi aptu de a calcula și cu elu, nu pôte fi cu totul nebagatu în séma. Acestu factoru este insurecțiunea din Erzegovin'a și Bosni'a și starea cea agitata din Muntenegu și Serbi'a și după scirile mai noue chiaru și din Bulgari'a.

Insurgentii și ceilalti crestini din imperiulu otomanu au fostu încelati de atâtea ori cu promisiuni mari din partea guvernului turcescu; cu tôte ca guvernulu turcescu numai atunci gasescu cu cale de a face promisiunile, cându este strimtoratu séu de un'a, séu de mai multe puteri europene deodata. Indata ce trece pericolulu, Pôrt'a traiescu mai departe în nepasarea ei musulmana, uitându-si de promisiunile solemne cari le facuse prin acte, ierasi solemne, subscribe de padisiahii din Constantinopole.

Este întrebarea, ca acum la audiulu, ca pôrt'a da ascultare notei contelui Andrassy voru depune insurgentii numai decâtu armele și voru așteptá se veda, deca turcii au invetiatu ceva din trecut?

Acést'a este o întrebare la carea nu se pôte răspunde asiá în graba și într'unu modu determinatu. Nu se pôte răspunde, pentru ca este foarte probabilu, ca insurgentii, cari au obtienutu atâtea victorii, firescu relativu mici, asupr'a turciloru, pâna cându dispunéu de putiene mijlóce, si carii de alta parte erau incurajati de vecinii loru Serbi și Muntenegreni, acum, cându le curgu mijlóce și bratie dela poporulu celu mai colosalu slavicu, dela rusi, nu voru mai stá la indoiéla a pune mai mare încredere în verfulu spadei trase dejá, decâtu într'o noua Irada turcesca. Atunci campani'a diplomatica se va repeti de nou? Unde și cu ce succese?

Dara sa luamu în considerațiune și eventualitatea, ca deca nu voru voi insurgentii sa depuna armele se va întrebuintia fortia si deca nu le voru depune de voia buna le voru depune siliti. Acést'a cu atât'a mai vertosu, cu câtu, după telegrame la diverse, foi guvernulu serbescu, precum și guvernulu muntenegrenu s'au mai domolitu și voiescu a mantienéa pacea. Despre guverne n'avemu și n'amu avutu nici o indoiéla ca n'aru fi aplecate spre mantienerea păcei.

Inse la începerea unui nou macelu în provinciile rescutate și învecinate cu serbii și muntenegrenii, abstragendu dela impregiurarea ca favoru turcii în stare sa suprimé insurecțiunea, este întrebarea, ca serbii și muntenegrenii voru stá nepasatori? Întrebarea acést'a o putem pune cu atâtu mai tare, cu câtu, deca fanaticismulu musulmanu i s'aru deschide de nou calea la versári de sânge, i va fi cu anevoia de a se înfriná dela escesse, cari departe de a linisá și mulcomi, aru atitiá resbunarea între popórele slavice crestine și prin urmare și lupt'a și mai tare.

O unica cale aru mai remané puteriloru garante, cea a intervențiunii. Este întrebarea numai ca cine sa intervina? Dara sa nu trecemu asiá în graba preste acestu cuventu de atât'a greutate: *interventiune*. La casulu cându puterile aru ajunge la densulu, nodulu "deslegatu" s'aru aflá mai încurcatu de cum se afla elu astadi. Care putere va luá odinulu asuprasi de a trage de nou sabi'a din téca pentru opresorii crestinatáției? O alta întrebare și mai mare s'aru nasce la eventualitatea acést'a și adeca, ore aru mai stá unanimitatea puteriloru de pâna acum si nu s'aru nasce zelosii și rivalități între puterile europene, temendu-se ca din intervențiune s'aru puté nasce alte complicatiuni.

Cestiunea dara inca este departe de a fi deslegata și nu se pôte deslegá în graba, fára de castigarea insurgentiloru pentru pace.

Acesti'a inse tocma acum facu pregatiri și mai mari cá cele de pâna aci, pentru deschiderea unei noue campanie.

Escelenti'a Sea Inaltu Présantulu P. Archiepiscopu și Metropolitu *Mironu Romanul* a sositu luni cu trenulu de diminéti'a în mijloculu nostru din caletori'a dela Budapest'a.

Radicalismulu nu e bunu.

Pre multi din cetáti si dela tíera amu auditu tanguindu-se, ca în oficielu cu cari suntu investiti au multu necasu, din cauza ca tôte afacerile câte vinu dela oficielu superioare li vinu numai și numai în limb'a magiara, carea în multe casuri nu este cunoscuta nimenui, miluri întregi giuru impregiuru. Amu auditu si amu si veditu ca blanchete rubricate, cari vinu de susu pentru cele ale dárei (contributiunei, impoziteloru) și alte date statistice, tôte vinu numai în limb'a magiara și multi stau cu ele în mâna fára de a cutezá a le îndepliní, din cauza, mai departe, ca se temu sa nu faca lucru zadarnicu, chiaru și în casulu cându rubricelu recerú numai cifre; ceea ce asiá aru fi, cându din necunoscenti'a limbai din capetele blancheteloru s'aru pune cifrele de a întors'a séu pe dosu.

Acum vedemu ca „Hr. Ztg.“ de marti ia ansa din acelesi cause a scrie unu articulu și aréta, ca procedur'a guvernului, carele a mersu mai departe, si pre lánge unificarea limbai a centralisatu, prin unu monopolu nepublicabilu, și tiparirea tuturoru tiparituriloru tienátore de administratiunea politica și financiale, — strica foarte multu și cetatieniloru statulu și impedece îns'asi administratiunea. Cáci pre lánge aceea, ca multi nu sciú ce sa faca cu tipariturile amintite, cari vinu si se potú capeté numai dela Budapest'a, tipariturile mai sosescu si tardiu, de multe

ori mai tardiu de cum se punu terminii de susu sa fia transpuse acolo, unde suntu de lipsa pentru urmarea oficiale cu densele.

Este unu mare reu cându funcțiunarii, fia câtu de inferiori, nu-si potú împliní chiamarea promptu; este inse unu reu și mai mare, cându reulu vine de susu, dela îns'a administratiune centrale, carea are și *indatorirea* de a staruí, cá totu ce se tiene de administratiune, sa mérga cu acurata promptitudine, cá sa nu patimésca nici cetatienii și în fine nici statulu cá atare.

Fíinduca s'a ventilatu lucrulu din cestiune mai de multe ori în conversatiuni și pre urma si în pressa; dara remediulu doritu totu nu se mai ivescu, cugetámu ca nu va fi de prisosu a improspetá afacerea.

E dreptu ca afacerea se pare unor'a secundara, dara cautandu la urmárele ei este totu asiá de importanta, cáci atinge de aprópe interese vitali de ale statulu.

Dupa parerea nóstra, reulu despre care vorbimu are două radecini: 1) zelu pré mare de a asecurá limbai statulu preponderantia fatia cu alte limbi, 2) interesu pecuniariu în folosulu exclusivu alu capitalei Budapest'a.

Articululu de lege, care în pracsá reguléza cestiunea limbai și în teoria pórtá titlulu de lege pentru natiunalitati, credemu, ca asecura destulu putetiunea preferenta a limbai statulu. Limb'a statulu asiá dara nu aru 'avé lipsa de a nu suferi pre alt'a lánge sine, nici în rubricelu blancheteloru, fia acele curatu statistice, fia scolari, fia financiari, fia de ori ce natura aru fi. Radicalismulu nu e bunu mai nici odata, pentruca elu si cându *trebuie* sa se aplice contine periculi mari în operatiunile se.

În prim'a linia, mesur'a acést'a exclusiva pâna la estremu impedece masin'a administrativa. Potu veni de susu urzorii preste urzorii, afacerile séu nu voru inaintá cu intiél'a receruta, séu voru inaintá într'unu modu gresitu. În ambe casurile spre pagub'a statulu si a cetatieniloru.

Dara în a două'ă linia, carea nu pôte fi trecuta cu vederea pentru statu, mijloculu acést'a nu este celu mai potrivit pentru de a castigá pre natiunalitati atâtu pentru limb'a magiara, câtu si pentru guvernulu, care si în lucrurile cele mai neînsemnate *impune* o limba necunoscuta la milioane de cetatieni. Si deca n'amu avé o lege, carea sa puna termini unei restrictiuni, cum o vedemu pre fia-care di si deca n'aru trebú sa reflectámu la pagubele atinse, simtiulu de ecuitate aru trebú sa deschida ochii celoru ce au frenelu guvernárei în mâna sa véda lips'a, cá celu putieniu în casurile indispensabile, sa le faca placerea cetatieniloru de a se simti si ei cetatieni liberi si cu drepturi egale într'unu statu *per eminentiam* constitutiunalu. Magiarii specifici ne îndrepta la alte staturu, a căroru referintie suntu cu totulu diferite de ale nóstre. Noi nu voimu sa scormonimu vravulu gramaditu de istorii referintieloru nóstre; dara aducemu aminte numai de tempulu dintre 1850 și 1860 si ii întrebámu: ca în puterea dreptulu ce-lu avea atunci guvernulu centralu din Vien'a li a placutu ca a introdusu în tôte afacerile limb'a nemtiésca? Si apoi adevverulu a-lu marturisí nu este pecatu nici odata, acelu guvernulu centralu si absolutisticu, cum

erá de aspru și de surdu la vocea popóreloru, asiá departe totu na s'a dusu, ci celu putieniu tienea comptu de limbile popóreloru, si legile se se si unele afaceri le comunicá popóreloru într'unu modu, încátu nu puteau dice ca nu le întielegu. Acést'a se întemplá într'unu tempu cându domniá teori'a de *prescriptiune*, si cu tôte ca procedur'a guvernului de atunci nu erá asiá restringátore, guvernulu de atunci nu a placutu nimenui. Vrea guvernulu de astadi prin o rigurosa tiermurire a limbai popóreloru din regatu, a întrece în inaintarea desplacerii pre celu centralisticu absolutisticu de fericita memoria?

Amu dorí sa vedemu mai multa considerațiune de susu si nu o dorimu numai pentru interesulu nostru specificu, ci pentru celu comunu alu statulu.

A două'ă impregiurare este la parere curatu economica. Dara în efectele ei atinge si alte interese, pentru ca deca se tiparescu tôte numai în Budapest'a si deca prin intardiarea expeditiuniloru se paraliseza activitatea funcțiuniloru în administratiune, este de ajunsu spre a vedé ca si prin acést'a nu patimescu nimenea decâtu totu statulu cá atare si cetatienii lui.

N'avemu pretensiunea ca aceste siruri voru schimbá procedur'a ce o vedemu desvoltandu-se dinaintea ochiloru nostri, dara ne împlinimu sânt'a datorintia de a face ceea ce ne e posibilu pentru adevveratulu bine publicu.

Revist'a politica.

Septamán'a trecuta a fostu întréga consacrata solemnitatiiei funebre a lui Deak. Întréga tíer'a a petrecutu cu do-rere profunda la momentu remasitielle marelu patriotu. Mórtea lui pareca ca a impacatu pentru totu déun'a tôte contrastele politice ce se ivira în sinulu partidei guvernamentali. Armoni'a acést'a e inse amerintiata prin alegerea de deputatu în cerculu electoralu devenitu vacantu prin mórtea lui Deak.

Foile din capital'a Ungariei începu a candidá deputati pentru cerculu acést'a vacantu. „Pesti Naplo“ propune pre contele Mikes séu pre ministrulu Wenkheim. „Pester Lloyd“ se încumeta a propune pre unu cetatiénu în întielesulu strensu alu cuventulu, iér' „Ellenör“ e de parere ca cetatiénulu mai pôte așteptá, antea-iatatea se cuvina aristocratulu br. Wenkheim.

Pertracárele cu guvernulu austriacu se voru începe pre la diumetatea lunei lui Februaru n. Punctulu de vedere, din care purcedu ambele guverne, nu s'a alteratu pâna acum întru nimicu. Nici ungurii, nici austriacii nu voru sa scie de concessiuni reciproce. Limbagiulu lui „Ellenör“ dela 6 Fauru n. ne arata ca situatiunea e inca totu turbure, animositățiile preocupu judecat'a seriósa.

„Armistitiulu — dice „Ellenör“ — s'a sfersitu. Fia, noi luamu la cunoscentia deschiderea ostilitátiloru. Austriacii nu lasa din status quo nice câtu e negru sub unghia, pentru ca: unitatea imperiulu nu se pôte sguduí mai multu decâtu s'a întemplatu la 1867. Positiunea imperiulu cá putere nu se pôte pune în jocu, interesele Austriei basate pre unitatea monetara nu se mai potú periclitá si mai mari sarcini nu se potú rostogoli pre umerii Austriei. Sa remána cum a mai

fostu: Ungaria se remana supusa bancii austriace; Ungaria sa plateasca pentru Austria contributiuni si Austria sa incaseze pentru Ungaria vamile. Acesta o numescu ei status quo. Acestu status quo le place loru forte bine. Ei ne amerintia cu uniunea personale, si noi vomu deveni o Ungaria neaternate, ca sa nu se pierda unitatea imperiului ca la 1867 si interesele Austriei basate pe unitatea monetara sa nu suferi daune. O foia din Vien'a ne depinge sorte nosta trista cu colori desperate. O cuota nu vomu mai plati, ceea ce cum se scie e un'a dintre pasiunile nostre natiionali mai placute. Prin acest'a ne scapamu de eminent'a binefacere a institutiunilor comune, capetamu inse tota sarcina unei armate ungresci neaternate. Nu vomu tramite mai multu vre-unu delegatu la Vien'a si salonele academiei ungresci de sciintia nu voru mai resuna de pledarile delegatilor germani. Intr'adeveru ca ne tememu de acest'a, dara nu togm'a asi'a tare catu sa nu ne interesamu, ca de unde invetia Vien'a logica! Noi suntemu ce e dreptu o natiune remasa indereptu si tota sciintia nosta avemu sa o multiamimu numai missiunei culturali a bierilor austriace: la noi insa nu ne invetia nime-neata atari lucruri netrebuie, cum e si acea logica, care stramuta ambele parti ale alternativei."

Unu corespundinte scrie din Budapest'a lui „Kelet“, ca doliulu pentru celu mai mare fiu alu patriei a predominitu exclusivu o septamana intr'ega tote animele. Acum inse daturintiele de di ni ceru in modu seriosu atentiunea, trebuie sa ne ocupamu cu lucrurile de tote dilele si cu deosebire cu cele ce se petrecu dincolo de Lait'a. Acolo vedemu aparintie, cari deca s'aru realisat' aru avé unu efectu radicalu asupr'a organismului constitutiunalu alu monarchiei intregi, asupr'a politicei interne si externe. S'au latitu dejá prin toile oficiose din Berlinu scirea, ca diversele nuancie ale partidei reactionarie s'au impreunatu spre o actiune seriósa. Acesta fama, pre care cei din Vien'a se nesuiau a o face ridicula, s'au adeviritu in catu-va prin intemplantile din urma.

Coalitiunea partideloru austriace s'a realizatu nu de multu. Insi guvernulu din Vien'a a fostu acel'a, care a impreunatu partidele, firesce nu pentru a spriginí elementele reactionarie, ci pentru a nimici, cu ajutoriulu, acelor'a, dreptele pretensiuni ale Ungariei. Aceste elemente reactionarie nu se obicinuescu a servi de instrumentu, lucra pe dupa culise si deca astadi iesu la lumina, nu o facu pentru a scoate pe sem'a ministeriului Auersperg castaniele din focu.

Foile din strainatate ni spusera, ca feudali si clericali lucra la cadearea guvernului Auersperg. Se vorbia de planuri aventurose, ni se spunea, ca cine va fi eredele guvernului actualu. Beust este intrigantulu care vrea sa abata cu ori ce pretiu monarchia din directiunea ei de pana acum. Elu vrea sa trantésca „sistemulu“ de acum cu ajutoriulu cehiloru si alu ultramontaniloru. Nu scimu ce e adeveratu din faimele aceste, un'a e inse adeverata, ca ministeriulu Auersperg a adusu aceste elemente deasupr'a situatiunei. Aceste elemente si voru incepe actiunea contr'a ministeriului actualu; delaturandu-lu, triumfulu loru se pote usoru asigura.

In Ungaria nu va plange nime dupa ministeriulu Auersperg, care a ingreunatu negociarile cu Ungaria si si-a adusu insusi pericolulu asupr'a capului. Deca va cadé sub greutatea eroriloru sele si voru veni alte elemente mai sobrie in loculu lui, negociarile de complanare se voru asigura, in modu esentialu. Nu opozitiunea cehiloru si a clericaliloru va tranti ministeriulu lui Auersperg. Nice opiniunea publica din Ungaria, nice cea

din Austria nu voiesce, ca in loculu actualulu ministeriu sa vina cet'a politiciloru aventurosi, sa se aprinda de nou cet'a de statu intre germani si slavi. In privint'a acest'a esista solidaritate intre ambele diumetati ale imperiului.

Amendoue nu dorescu venirea la putere a aceloru elemente, cari semnifica o resturnare totala a relatiuniloru.

In Ungaria nice ca se pote cugeta ca ministeriulu va intrá in servitiulu aceloru elemente reactionarie. Guvernulu lui Tisa, consolidatu prin fusiune, va infrunta pericolu cu tota forti'a de care dispune. Contr'a esperimentariloru partidei reactionarie va lupta natiunea intr'ega. Nu scimu ce va aduce viitoriulu, dara poporulu ungrescu 'lu astieptu in unire.

In Austria se concentreza interesulu politicu in comisiunea economica a parlamentului, in care conventiunea incheiata cu Romania'a fu obiectu de lupte veeminte. Dr. Herbst dechiará acest'a conventiune de celu mai funestu tractatu, dintre cate a incheiatu vre-odata guvernulu austriacu, guvernulu inse lucra din resputeri pentru a pregati spiritele in favorulu conventiunei. In respectulu acest'a se scrie dela Vien'a diuariulu „A. A. Ztg.“ :

„Credemu imposibilu lucru, ca conventiunea, a carei primire nemoificata trebuie sa o intetiasca contele Andrassy, se va respinge de cas'a reprezentativa intr'unu momentu, candu ministrulu nostru de esterne si-a castigatu unu meritu mare prin succésulu de a impreuna tote puterile in cestiunea orientala si a rehabilitatu astfelu influint'a Austriei. Respingerea conventiunei romane, care e primul membru in ceten'a politicei nostre esterne, aru semnificá din partea senatulu imperialu o desavuare a acestei politice.“

In siedinti'a comisiunei economice dela 5 Febr. n. dechiará ministrulu de comertiu Clumetzky, ca guvernulu va face din primirea acestei conventiuni cestiune de cabinetu. Din dechiaratiunea ministrulu de comertiu se pote vedé, ca si ministrulu de esterne e resolutu a recurge la acestu medilocu, la casu, candu conventiunea nu s'aru primi de corpurile legiuitorie.

Din London se telegraféza: Cuventulu de tronu alu reginei se ocupa mai multu cu afacerile esterne, aréca ca relatiunile cu staturile esterne suntu amicabile si cu privire la insurectiunea din Erzegovina, pre carea turcii nu o au potutu domoli pana acum: regina si-a tienutu de daturintia a nu remané departe de incercarile de pacificatiune din partea puteriloru amice si pre langa respectarea autoritatiei sultanulu a spriginitu reformele indispensabile, cari suntu acomodate de a satisface dorintiele cele drepte ale populatiunei indigene.

Cu privire la votarea celoru 5,600,000 lei noi pentru adjustarea armatei romane cetimu in „Trompet'a Carpatiloru“ urmatoarele:

„Cererea de cinci milioane si jumetate, pentru completarea necesariloru la o mobilizare la trebuintia de unu corpu de patru-dieci mii ostire, a avutu si are multe dificultati.“

Este ciudatu sa veda cine-va chiaru dintre amicii cunoscuti ai dlui Catargi, chiaru dintre sustienatorii mai infocati ai proiectulu de reformarea instructiunei publice in restringere progresiva, ca se impotrivescu cererei acestuiu creditu, fara care s'a probatu si in sectiuni, si in camera secreta, si in comitetulu de delegati, ca acestu corpu de ostire a nostra nu aru fi in stare sa se mesure cu nici un'a din ostirile cu cari aru putea sa se intalnesca.

Suntemu datoru a spune si a incredintiá pe lectorii nostri, ca cele optu milioane votate pentru casarmistau inca intacte, pentru ca planulu generalu alu casarmelor nu este facutu inca in totu intregulu lui si pe tote localitatile unde aru cere trebuint'a.

Din cele cinci milioane ce s'au votatu pentru arme, numai unu milionu si optu sute de mii lei s'au luat pentru plat'a a 48 tunuri Krupp, in cea din urma perfectiune, cu o catarime de buzui de cea din urma inventiune.

Dara casarmele au sa se faca, si fondulu pentru ele trebuie pastratu intactu, fara cea mai mica paguba a visteriei. — Dar' tunurile aduse, dar' feliile comandate, dar' armele de totu felulu, sumatu tote pe cadrulu votulu camerei.

Ce se va face inse cu tunurile sub siopronu, fara cai, fara hamuri, fara provisiuni indestulatore, pre cari nu le putemu improvisa in ajunulu necesitatiei impungatore? Ce se va face la mobilizarea unui corpu de 40,000 ostire, fara ambulantie, etc. etc. ? . . .

Sa-si inchipuesca fia-care romanu, ca ostirea nostra pana acum n'a venit in fati'a unei alte ostiri, si ca trebuie, candu va veni, sa fia asi'a echipata, incatu sa nu remana a se cumpeni intre densele, decatu numai valoarea reala a sciintiei si a curagiului.

Numele ce-si va face la prim'a ei desvoltare de valóre, acel'a i va remanea. — De aceea dar' trebuie sa avemu pe inima fia-care, ca, deca ocaziunea neevitabila se va ivi, sa nu lipsesca nimic'a ostirei romane, sa nu fia cu nimic'a mai josu, decatu ostirile, cu care se va intalni.

Aflamu ca d. generalu Florescu si oficerii superiori speciali, in comitetulu delegatiloru sectiuniloru camerei presidatu de Beizadea Mitica, au cercetatu cu de amenuntulu necesitatile, si au scadiutu cererea dela 5,600,000 lei la vre-o patru milioane numai.

Credemu, ca vorba nu se va mai face, si acesta afacere va fi implinita prin unanimitate de voturi.

Sa adaugamu aci, spre respunsu la toti acei'a cari se plangu de cheltuelile cele mari ale armatei, ca bugetulu armatei care la 1870 era de 19 milioane, de candu generalulu Florescu este ministru de resbelu elu nu trece preste 16 milioane; — economie invederata de 15 milioane in 5 ani de dile.

Compare, cine va pofti, ce era armata nostra acum 5 ani si ce este astadi!

Dreptate, iubiti lectori, dreptate pe cercetare de lucruri, iera nu acusari in ventu, pe suflarea pasiuniloru!

„Vocea Covurluiului“ dela 35 Ianuariu aduce sciri despre unele modificari in ministeriulu din Romania'a. Eata cedice citat'a foi'a :

„De cate-va dile au circulatu si circula inca prin orasiulu nostru sgomote de remaniari in ministeriu, privitore la ministri de fincie, lucrari publice si instructiune. Pre noi nu ne a suprinsu acest'a caci de multu amu spusu ca o remaniare in ministeriu este lucru la care trebuia sa ne asteptamu dela unu momentu la altulu indata dupa redeschiderea Camerei. Totu ce sciu pozitivu pana in or'a presenta este ca in adeveru d. Cantacuzen, ministrulu finantiloru, a demisionatu si ca se facé staruintie pre langa d. Mavrogeni a primi d-sea acestu portofoliu, caci areta dificultati. Astadi se asigura ca aru fi primitu. In catu privesce pre ministri de lucrari publice si de instructiune, nu scimu inca nimicu pozitivu. Retragerea dloru Cantacuzen si Rosetti se sustiene ca s'aru fi atasiandu de cestiunea rescumperarei cailoru nostre ferate; ier'

a dlui Majorescu de opozitiunea mare ce s'a manifestatu contr'a sea in adunare cu ocaziunea discutiunei interpelare d. Pascal privitore la suprimarea celoru doue catedre dela universitati, candu n'a scapatu de unu blamu directu de catu gratia a 7 voturi, din cari, scadiendu pre a ministriloru, acesta majoritate mica se reduce cu totul. Positiunea sea dara este cu deosebire dificila.“

„Unele diare din Bucuresci aducu scirea ca d. Majorescu si aru fi datu demisiunea, inse scire este, celu putienu pentru momentu, prematura, de ore-ce amu vediatu pre d. ministru puindu in adunare cestiunea de portofoliu, cu ocaziunea discutiunei generale a proiectulu de lege asupr'a instructiunei, deca nu se voru aduse unele dispositii introduse de d-sea in noulu proiectu. Acest'a ne autorisa se credemu ca d. ministru a instructiunei, chiaru de si va fi datu demisiunea, a consimtitu a si o retrage séu amana pana la intrarea in debatare a legii sele, candu nu va lipsi adunarei ocaziunea de a se pronuntia categoricu, deca mai are séu nu incredere in d-sea, de ore ce a pusu dejá cestiunea de portofoliu. Acum, deca vomu cautá a discuta siansele legii sele, trebuie sa recunoscemu ca ele nu prea suntu togmai asigurate pentru d. ministru. Numerulu celoru 32 deputati ce au respins'o cu totul, va cresce la votarea pre articole, fiindu-ca multi din deputati, cari au si declarat'o au votatu luarea in consideratiune, decisi inse a introduce modificari la oiscutiunea pre articole. Acum, deca vomu adaogi si plóa de interpelatiuni ce cadu asupr'a capulu dlui Majorescu, trebuie sa marturisimu ca positiunea sea nu e de invidiatu, si ca, de va scapa, va fi prin miracolu.“

Epistole dela tiéra.

Amice! Te rogu sa nu uiti, ca materi'a corespondintiei nostre ne era: „Se cercetamu, pre unde ne abatemu, cursulu vietiei morale si acest'a in asemanare cu vietia nostra de inainte de anulu 1848, pentru ca sa ne oglindamu incatu-va progresulu.“

Veí cugeta, curiosu mai este prietenulu meu! Tota lumea nesuesce inainte si elu aduce asemanari din trecut. Asi'a este, inse pentru ca sa nu perdemu firulu progresulu (séu regresulu) este de lipsa a ne intorce privirea cate odata si inapoi. In tipulu acest'a ne punemu in stare de a cunoesce catu suntemu de departe séu de aproape de tient'a nostra si credu celu putienu, ca in totu casulu vomu fi mai aplecati spre a face cele ce suntu pentru propasire.

Se nu credi, ca m'amu abatutu dela seriozitatea materiiei prin cuprinsulu epistolei mele din urma. Arunca inca o privire repede preste cei multi pre cari ia-i vediatu pre unde ai umblatu si fa asemanare intre soliditatea vietiei aceloru putieni din trecut si intre aceloru mai multi din prezentu.

Dupa o patrundere a ochiloru si a judecatiei te vei convinge, ca acelea ce ti le-amu comunicatu despre mine le vei afla la multi.

Distractiele si petrekerile de inainte erau solide, sincere si nevinovate, ele, cum erau, contribuiau la progresu. Cele de adi, pre langa aceea, ca suntu pre grele pentru pung'a nostra cea usiora, suntu conformate bunului tonu, sensatiunei, splendoritiei esteriore, va se dica, pentru presentarea catu se pote de pompósa, de lucsósa si ce mai sciu eu. Privesce la balurile nostre, la petrekerile nostre si-ti ajunge. Pre langa acestea dicu: ele suntu pre alocurea si necoresponditoare si chiaru mijloce de a regresá.

Despre averea nationale se publicase de catra unu amplotiatu de castastru, mi se pare pre la anulu 1865,

câte jugere, câte partiele de pamentu posedu românii în Tranni'a.

Atunci s'a disu, plutocrati nu avem, nu știu de ce de atunci încôce și au câștigatu mai multi români acestu nume „dulce“. Eu sum de credința pesimistilor și în privința acest'a, că și în acea, ca averea natiunale, reale, a scadiutu de atunci încôce. Acest'a credința mi o amu câștigatu, după numărul membrilor români avuți, aflatori mai înainte în comune, și după numărul celor de adi, după vinderea mosiórelor și după drumulu la acest'a seracia, la carea conduce afuristulu de vinarsu pre multi români. Dela astufeliu de date singuratece amu facutu computu pentru toti românii din Austro-Ungari'a.

Resultatulu e nefavorabilu.

Cătu despre fonduri si fundatiuni nationale, amu alta parere. Acestea parte me incuragiaza. Mai înainte n'avemu nimic'a, acum avem fundatiuni insemnate la archidieceasa, la Reuniunea femeilor române, la Asociatiunea transilvana etc. și prin ele se incuragiaza progresulu în cultura și la noi. Mai avem și în Ungari'a si casurile de pre la Aradu și alte casuri mai mici, nu me ingrijescu și nu credu ca anuciulu lor va desgustá pre ómeni.

Totu ce credu ca aru fi de observatu în fati'a acestor incidentu neplacute și regretabile, este, ca avem încă lipsa de putientica multa maturizare a seriosității și a interesului de binele public și natiunale în părțile atinse, unde amagirea propria, ascunsă în fruniele cele late a le sofisteriei, se pare ca ia în multe privințe loculu sincerității și adevărului. —

Crescerea și educatiunea se facea mai înainte cu mai multa atentiune la esemplu de cătu adi. Parinti și dascalii apareau că Ddiei înainte fililor și a scolarilor, adi în multe locuri suntu despretiuti, și fii și scolarii istorisescu peatele educatorilor lor.

Amu fostu disu, ca voui aminti ceva și despre factorii și influențatori vietiei noastre sociale; despre conducătorii nostri pre câmpulu progresului adeva: despre preoti, dascalii și profesori.

Aici amu ajunsu la o materie delicata și ingritore. Știi de ce? fiindu ca voui sa dicu ce va și totu se nu superu pre nimenea. De acest'a te rogu se me întielegi mai întâi tu. Asi voi se facu si eu, buna óra, că acelu omu sinceru, care, vedindu în barb'a cuiva unu lucru ce nu si are acolo loculu, i aru dice: „Domnule! prepeliti'a în tufa!“ Iera acea persóna fără superare si fără a reflectá: „câni o latra:“, aru cautá în oglinda, si aru netedí barb'a și aru multiamí pentru delicat'a atentiune. Astfeliu de atentiune nu o uita nimenea asiá în graba. Ea i obicinuesce omulu îndatinarea a cautá mai adese în oglind'a vietiei, a mai întrebá si pre altii despre sine candu ese în societate și publicitate.

Sperazu dar', ca nu te superi nici tu, amice, candu voui vorbi cu membrii fie-cárei párti sociale în limb'a ei.

Pre preoti voui face atenti la cuvintele M. Cr. (Mat, c. 19) „Asiá se lumineze lumin'a vóstra înainte ómenilor, ca vedendu faptele vóstre cele bune se marésca pre tatalu vostru celu din ceriuri“ și la cele ale Ap. P. c. Cor. II. Capu 6 v. 1—34 c. 9. v. 67.

„Fratilor! Ve rugámu sa nu luti darulu lui Ddieu indesiertu; intru nimica sa nu dati smintéla în servitiulu vostru... Cu întielepciune sa umblati, cuventulu vostru se fie diresu cu sare.“

Știu ca limbagiulu acest'a ti place, pentru ca este unu limbagiu sacru, a cărui sublimitate a remasu ne schimbata de mii de ani și va remané în veci, pentru ca vine dela acelu,

despre care s'a disu: „Dreptatea ta este dreptate în vecu și cuventulu teu remane adeveru.“

Cu tóte aceste ti vei pune întrebarea, si cu tine multi altii:

Candu aru vedé cine va pre vre unu preotu facendu lucruri necoresponditoare sa tacemu? Cându observámu, ca mai întâi ajutorulu reciprocu la multi dintr'ensi lipsesce și în loculu lui vedemu invidi'a, la acest'a se nu dicemu nimic'a? Candu ceealalta lume o amu vedé mergandu înainte cu pasi de uriasi și ochii multor'a dintre preoti aru fi paianginiti, si nu aru vedé, cum s'a surpatu védia lor, se nu dicemu sa se stérge la ochi cá sa si cunósca positiunea lor?

Si cându alte multe ce se reterescu la daru si nu se presentéza cum aru fi demne de acest'a, sa facemu? Si cându cultur'a moderna apare si între densii, asiá încátu nu știu ce respunsu aru iesi cându aru dice cineva la atari casuri adeverate rari —: frate! de ce nu vorbesci dumneată cum 'ti este portulu? Séu din contra: pentru ce nu te porti cum 'ti este vorb'a, óre ce respunsu aru puté dá?

Mai înainte raru 'si uitau preotii, de ceea ce suntu și de chemarea lor, de si nu o prea întielegea. În tempulu presentu o întielegu, dara unii 'si uita pré desu de dens'a.

Pentru chiamarea dascalilor și a profesorilor dicu: ca este cea mai insemnata. „Nimic'a mai ddieescu decâtu crescerea — scrie Platu —, ea face junimea cá se védia drumulu bine în viét'a ei cea fericita.“

Crescerea după pedagogulu Schwarz, nu este numai spirituale și fisica, ci și morale. De aceea atingerea cu scolari, prin cuvinte nobile și prin vietuirea demna a crescatorilor zidesce bazele scolarilor, bazele la viét'a lor morale. „O educatiune buna morala este celu mai frumosu daru. Bogati'a fără acestu daru adeseori este unu reu.“

Ací me oprescu și dicu ierasi, la revedere!

Corecte la unele necorecte.

(Urmare)

Amu mai afirmatu eu în tractatulu meu, ca la compunerea forurilor nóue bis. nu s'au prea cautatu cualificatiunea. Acest'a o acceptéza și „Albin'a“, inse cu acea modificatiune, ca cualificatiunea „nu s'au prea gasitu si adeva parte ca nu au fostu capacitati, parte ca multe brandie erau în burdufu de cáne, de acea s'au cautatu moralitatea, si s'au gasitu, cá sa nu fimu siliti a avé asesori amenintiati necontentate de actiuni generali.“ Mari si cutezate lucruri vorbesce „Albin'a“ decâtu indrasnesce a dá unu atare testimoniulu de paupertate intelectuala, de immoralitate și de criminalitate tuturor aceluor barbati ai bisericeii nóstre, cari nu au avutu fericirea, de a fi alesu în consistoriulu metropolitanu. Nu voui sa me ocupu de personalitati, de acea lasu sa judece publiculu bisericeii nóstre cele aruncate de „Albin'a“ în fati'a lui.

Mi se imputa în „Albin'a“, căci amu pasitu la forulu opiniunii publice, cu tractatulu meu; și cá argumente contrari matematic se aduc pre scurtu urmatórele: ca publiculu au alesu pre deputatii congresului, congresulu au alesu pre consistoriulu metrop., ergo: acestu consistoriu este espresiunea opiniunii publice; asiá dar' ce avému eu a cautá la alta, póte a trei'a opiniune publica? O logica de minune pre carea de o vomu urmari si mai departe: ca adeva consistoriulu metrop. au alesu pre secretariulu cons. séu au datu o sentintia, vomu ajunge a concludé, ergo: secretariulu acest'a séu sentinti'a inca este espresiunea opiniunii publice.

Si deca, pre láng'a acea logica, vomu calculá si concludé după egalitatea a dóue cantitati unei a trei'a,

cum scrie „Albin'a“, apoi potemu dice: vox dei est infalibilis, vox dei est vox populi, congresulu est vox populi, etc. etc. ergo: secretariulu consist. metr. este infalibilu, séu precum ne întrecemu prin gimnasiu în logica, cu conclusiuni seducátore d. e. Stanu este omu, Branu este omu ergo: Stanu e equale Branu.

La câte conclusiuni ad absurdum nu potemu ajunge cu logica Albinei!

Lasu sa si sparga capulu filosofii cu atari conclusiuni, si observu, ca decâtu amu apelatu eu la forulu publiculu, apoi tocmai după Albina amu ajunsu la isvorulu opiniunii publice adeverate. Si nu credu, ca are unu membru din consist. metr. sa se sfiesca de acest'a opiniune, la care altcum Albin'a în totu numărulu apeléza pentru marirea sea.

Omulu póte mistui ori-ce absurditate; dar' apoi cându deduce „Albin'a“, ca prin acea apelatiune la forulu publiculu, vomu poté vedea pre forulu metropolitanu sub „Lynchjustitia“ aci mi stau tóte mintile în locu.

Mi se imputa mai incolo, ca amu scrisu despre unu obiectu, pre care nu l'amu cunoscutu bine.

Se póte, intr'atát'a, ca eu amu tractatu acelu casu: ca eppulu Aradului au acusat pre redactorele „Teleg. Rom.“ care este asesoriu consist. preotu, pentru vatemári scriu jurnalul s. c. l.

Ei dar „Albin'a“ ne spune, ca episcopulu Aradului s'au plansu mai verosus asupra foiei „Tel. Rom.“ si a redactiunii ei cá atare. Pre acestu incusatu în persón'a jurnalului marturisescu — ca nu l'amu cunoscutu. Sciindu-lu acuma, cu atatu mai multu mi sustienu parerile mele.

Intr'altele constata „Albin'a“ celea ce eu le presupunemu în tractatulu meu, si asiá lasu, cá se fia casulu asiá precum lu infatisiéza „Albin'a“ adeva: ca par. eppu s'au jeluitu asupra foiei „Teleg. Rom.“ si a redactiunii ei, pentru unele corespondentie vatemátore din Nr. 80, ca consist. metr. s'au dechiaratu pre sine competente în 1-a si ultim'a instantia, fără locu de apelatiune, si ca consistoriulu archid. aru fi fostu în casulu acest'a necompetente căci suspiciosu; si voui încercá a resturná tóte motivele „Albinei“ ce le aduce pentru justificarea celorlalte de ea.

Mai înainte rogu pre redactiunea „Albinei“, a nu fi asiá de scrupulosa, căci amu numitu persón'a Pr. sf. Seledlui episcopu, căci casulu concretu pretinde acest'a, si par. eppu de siguru nu va privi în acea numire vre-o indiscretiune.

Buda-Pesti Közlöny numesce pre pártile procesulu, fia baroni, grofi, principi. Cine sa si faca scrupulu de aci?

Apoi mi permitu a observá fără a numi pre „Albin'a“ „rabulistica“, ca ea mistifica obiectele din tractatulu meu. Eu acolo, unde erá vorba de apelatiune dela unu foru mai micu la altulu mai mare, amu citatu can. 15 (di cinci-spre-diece) din Cartagena, care suna intocmai precum lu amu citatu.

Dar' „Albin'a“, în locu de a citá acestu canonu, mi vine cu citatulu canonului 14 (di patru-spre-diece) din Cartag. care cuprinde cu totul alta materie, la care voui reveni mai la vale. Deci sa mi ierte „Albin'a“, decâtu respingiu infruntarea „ca nu scie ce carticii de sem'a scolarilor a si fi cetitu“, pre care o atribue autorulu ei. Enchiridionulu lui Siagun'a va fi în posesiunea celor mai multi lectori; binevoiesca a compará can. 14 si 15 din Cartag. Nu va numi „Albin'a“ si acestu opu „carticica de sema scolarilor.“ Iéta ca nu unu fiscu în oficiu, ci redactiunea „Albinei“ póte câte odata se confunde citatele.

Amu cunoscutu si eu can. 14 din Cartag. si alte asemenea care supune pe clerici si presbiteri jurisdictionii bisericesci, si le opresce a alergá la stapanirea din afara. Dar' acest'a o

amu afirmatu si eu preste totu si asiá citarea acelu canonu au fostu superflua.

Alta este cestiunea în casulu concretu; si divergenti'a de pareri între mine si juristulu dela „Albin'a“ despre referintiele de competinta judiciara între statu si biserica, se vede a fi fórte mare.

Se pare ca „Albin'a“ supune nu numai ori ce soi de crime si delicta comise de cátra presbiteri, dar' chiaru si jurnale publice, exclusivu numai forulu bisericescu si ca ea asiá întielege canonulu, ca acest'a unu recunósce delocu jurisdictionii statului asupra persónelor bisericesci.

Eu negu acest'a, si afirmu ca bis. nóstra gr. or. prea bine si cu tactu au sciutu tiermurí potestatea sea de cátra a statulu, aducendu-le în armonia (iér' nu în rebeliune), după cuventulu lui Christosu „dati ce e a lui Ddieu, lui Ddieu, si ce e alu cesarului, cesarului.“ Pre bas'a acest'a, biserica nóstra inca pre tempulu potestátiei ei cei mari, nu numai au pretinsu cutari si cutari legi dela imperati în folósu ei (vedi can. 57, 67, 68 — 72, 92, 100, 102 etc. Cartag.), ci au concesu în unele casuri a se incusá fetie bis. si la forulu civilu, asiá d. e. pentru cei ce бага în biserici galcevi si turburári (v. can. 5 sin. din Antiochia si can. 9 sin. pct. I II) si adeva după casulu necesariu (can. 11 din Antioch.)

Cum suntu adi referintiele între biserica si statu, le scimu, si obiectulu acest'a aru cere mai multu spatiu de tractare, decâtu póte concede unu jurnal.

Sa venimu dar' la casulu specialu, unde se acusa unu jurnal publicu si redactiunea lui pentru nescari vatemári; si nu-mi va negá nici unu juristu (afara de canonistulu Albinei), ca aci este competente forulu de presa.

Sobórele ecum. si locali, firescu nu au cunoscutu atari foi publice, cu cautiune si redactori responsabili, căci de le aru fi cunoscutu, de siguru aru fi lasatu bucuros pre unu canonu espresu în mân'a statului. (Ni aru fi parutu la toti bine, decâtu potea apelá „Albin'a“ de una-di în procesulu ei de presa la forulu bisericescu, iér' nu la curtea juratilor din Budapést'a).

Daru cá se potemu tractá materialulu bisericescu, se presupunu si aici, cá în tractatulu meu, ca candu s'aru judeca caus'a în forulu bisericeii: Este vorba de o cërta între unu episcopu si unu presbiteru.

Eu cu canonulu amána amu disu, ca în casu: candu unu clericu acusa pre episcopu, forulu competente alu acusei si acusatului este celu metropolitanu resp. alu episcopilor provinciei, si de aci în calea apelatiunii unu foru mai mare după Can. 9. Sin. IV. etc.

Tocmai acest'a mi intaresce si „Albin'a“ cu can. citatu, bá inca si cu — Balsamonu, Zonar'a, Blastares.

Amu disu apoi, ca în acelu casu: candu presbiterulu este paritu, forulu competente este celu alu episcopulu seu, resp. Consistoriulu eparchialu, de la care póte apelá la forulu metropolitanu (can. 28, 36, 134 Cartag.)

Daru despre acest'a din urma tace „Albin'a“, precum si despre institutul jurilor si facultatea de adaugere (alegere resp. recusatiune) de judicatori în judiciurile ordinari.

Poterea argumentelor mele o recunósce daru si „Albin'a“ parte espresu parte tacendu. Ei daru, cá se póta argumentá si ea totu cu acelea arme în contra-mi, si cá se póta justificá, cele ce dice, ca s'au opinatu în consistoriulu metrop., face unu picu de rabulistica, si schimba rolulu acusatului si alu acusatului, si dice: Ca parintele episcopu este acusatulu, iér' fói'a „Tel. Rom.“ resp. redactiunea ei este acusatulu. Acus'a trebue se aiba o forma. Intrebu dar': Cum si în ce forma au paritu redactiunea pre eppulu? Prin form'a jurnalistica, adeva prin o corespondentia

primita în jurnalul — răspunde „Albin'a“ va se dica: corespondența s'eu jurnalului aru fi acus'a formală.

Acus'a se îndrepta de către acuatoriu la unu foru. Intrebu daru: la care foru s'au adusu acus'a? — La acést'a firesce numi răspunde „Albin'a“, nici póte răspunde alt'a, decâtu, ca acus'a s'au adusu la toti prenume-rantii si lectorii „Telegrafului Rom.“ la publicu. Ei daru de acestu foru publicu fugé scriitoriulu din „Albin'a“.

Iéta dilem'a în care vine „Albin'a“ prin sofisme. Firesce, asiá nu ne vomu întielege, se scriemu nu 7 colóne, cá mine nici 12 colóne, cá „Albin'a“, ei foliante! Deci candu afirma „Albin'a“, ca par. eppu au primitu acus'a în forulu metropolitanu, nu are cuventu căci acolo nu s'au prezentatu nici unu acuatoriu asup'r'a lui si nici esista o acusa, dupa cum o cunosc juristii si legea, asup'r'a cărei'a sa se póta demite unu foru a pertractá si a judecá.

Daru „Albin'a“ convinsa, ca cu sofism'a de susu nu o scóte la cale si ia refugiulu apoi la alta analogie ciudata, adeca la procesulu de *provocatiune dupa art. diet. 54*: 1868, adeca procedur'a civ. ung., ce este în vigóre. Sa o vedemu.

Procedur'a ast'a în § 513 concede procesulu de provocare în 4 casuri speciali, anume: candu cine-va se lauda cu unu dreptu civilu asup'r'a altui'a; candu se trage cine-va la dare de computu, rafuiala de socoteli, candu se amortiséza unu documentu perdutu, si candu se declara unu absentu de mortu.

Rogu acum pre ori-ce juristu, sa se apuce a trage si descifrá analogi'a acestora 4 casuri, cu casulu din consist. metropolitanu! De o va aflá me supunu ne conditionatu. Póte „Alb.“ cugeta la alte metode de provocare pre cari juristii in sa le tacséza altcum. Se d'au póte cu bat'a în capulu altui'a, cá se me dea în judecata, séu se amutiú o bestie, cá se musce pre altulu. Déru acésta datatura séu amutiare nu este „acti'a provocatóre“, ei insasi fapt'a, pentru care se da acusa. —

Deci incercarea „Albinei“, cu schimbarea roloru, spre a dovedi competinti'a forului metrop. în casulu nostru remane — incercare.

Mai are „Albin'a“ inea si altu argumentu scosu din art. diet. 8: 1871 „despre responsabilitatea judecatorilor“, demunstrandu; ca dupa asta lege, membri unui foru se acusa la acelasi foru, iér dela forulu supremu nu se da apelatiune.

Si acésta analogie e nefericita si citatulu din urma neadeveratu, căci acelu art. dietalu tractéza despre calcarea datorintieloru în *officiu*, cu scopu de atrage unu căscigu séu o da-una de pre altulu, si atari calcári, déca suntu crime, le judeca tribunalele ordinari, dupa legile generali, iér déca suntu delictu comise de unu judecatoriu alu forului I-u le judeca forulu alu II-lea cu apelatie la curi'a regia, iar fiindu comise de către unu membru alu curiei, le judeca curi'a cu *apelatia* la unu senatu compusu din ambele pârti ale curiei regii.

Pre langa aceea se da pârtiloru unu largu dreptu de a *recusá* pre *judecatoriu*. Nici dupa materie nici dupa forma nu se póte aplicá acésta lege la casulu cestionatu si la forurile bisericesci.

(Va urmá)

Varietáti.

* **Publicare.** Adunarea generale a asociatiunii functionarilor austro-unguresci se va tiené în lun'a lui Marté 1876, despre care se va incunos-tintiá p. t. membri ai acestei filiale

in întielesulu statuteloru § 35. în specialu.

Comitetulu localu din Sibiu.

* **Asentarea** celoru nascuti la 1856 si cu domiciliulu în Sabinu se face la 23 Februaru st. n. la 9 óre în curtea sfatului de aici.

* **Ordinu de plecarea.** Din *Vien'a* se scrie ca regimentulu de infanteria *Hoch und Deutschmeister* a capetatu ordinu a stá gat'a de plecarea. Din *Aradu* inca se aude ca a sositu ordinu pentru de a fi o parte din garnisona gat'a de plecarea.

* **(O profetia.)** Autorulu Farley atrage atentiunea asup'r'a unei profetia, care datéza, dupa cum se afirma, din 1453, cându s'a cuceritu Constantinopolea prin turci. Acea profetia suna: În de dóue ori dóue sute ani, ursulu va atacá semilun'a, dara déca se impreuna cocosiulu cu bullulu, ursulu nu va ajunge deasup'r'a, dar' eata! în de dóue ori diece ani iéra sa scie si sa se teama islamulu, ca se va radicá crucea, semilun'a va scadé, palita siiva disparé. — Cele dóue diecenie dela resbelulu din *Crime'a* a trecutu si acum a sositu momentulu cându turculu trebuie sa paraséca *Europ'a* si sa se retraga în *Asi'a* mica.

* **„Kelet“** spune ca la 3 Febr. n. o parte din Cetatea Clusului érá amenintata cu o esundare din Some-siulu micu. În piati'a „*Szechenyi*“ a intratu apa în curti, pre alocurea si în case. Pána nóptea tardiu au trebuitu clusienii sa lucre la lumina de facie pentrucá sa delature unu periculu mai mare, ceea ce a si succesu.

* **Michailu Klapp**, diurnalistu si coredactoru la oficiós'a „*Montagsrevue*“, dupa „*Kelet Népe*“ si „*Nemzeti Hirlap*“ este demissionatu din redactiune. Caus'a este unu articulu necuviinciosu ce a aparutu în „*Gartenlaube*“ despre *Gódöllö*. Mai departe se dice ca regimulu unghurescu este decisu a detrage fóiei „*Gartenlaube*“ debitulu postalu pentru Ungari'a intréga.

* **Multiamita publica din partea comunei nostre bis. Margineni.** În comun'a nostra Margineni, în districtulu Fagarasiului, fili'a parochiale gr. or. a devenitu la anul 1871 parochia care s'a potutu efeptu în privinti'a materiala numai prin colecte si alte daruri; iéra în privintia morala sub impregiurári si mai grele numai în anul trecut 1875.

Pentru cá de oparte onoratulu publicu bine simtitoriu sa capete scire, despre zelulu si marinositatea multu stimatiloru domni si onorati parochi si onorate parochii, care au ajutat ta inzestrarea parochiei resp. bisericei nostre, — iéra de alta parte ca multu onorati contribuenti si comite parochiale sa-si alle prin acésta cordial'a nostra multiamita pentru jertf'a ce au facutu pentru st'a nostra bisericu publicámu numele urmatitorulu domni si comune contributore;

Dlu Iosiu Grecu din comun'a Breaza 50 fl. dela sánt'a bisericu cu chr. sf. Niculae din Brasiovu 50 fl. dela biseric'a st. treime 1 clopotu si mai multe vestminte, dlu prot. Baracu 2 fl., dlu prot. Petricu 1 fl., totu din Brasiovu tocile 2 fl. 73 cr. din Schaiu dela biser. st. Niculae 5 fl. dlu Niculae Frigatóre 5 fl. Stefanu Cicombanu 2 fl. biseric'a din Satulungu adormirea maici Domnului 1 sfta, 1 epatrachilu si 4 fl. 40 cr. dlu T. Stanesen 24 fl. dlu George Boambenu 5 fl. dlu Ioanu Manoli 4 fl. biseric'a gr. ort. din Vladeni 1 fl. 50 cr. biseric'a din Poian'a Marului 1 fl. biseric'a din Galati 1 fl. 50 cr. dela comun'a Voil'a 2 fl. 40 cr. biser. stei adormiri din Satulungu 1 fl. 36 cr. com. Samba'ta inf. 2 fl. 40 cr. din comun'a Rukaru 2 fl. 40 cr. din com. Ucia inf. 1 fl. 20 cr. din com. Vistea super. 2 fl. 80 cr. dela biseric'a din Beclianu 5 fl. din com. Beclianu 2 fl. 40 cr. com. Mundra 2 fl. 40 cr. com. Reusoru 1 fl. 20 cr. com. Urezu 1 fl. 20 cr. com. Berivoii mici 2 fl. dela com. Berivoii mari 1 fl. 30 cr. com. Sesciori 1 fl. com. Sevestreni 1 fl. com. Iassii 1 fl. 40 cr. com. Breaza 3 fl. com. Lis'a 2 fl. 50 cr. com. Samba'ta de susu 2 fl. com. Samba'ta de josu

1 fl. 10 cr. com. Dragusiu 1 fl. 80 cr. com. Vistea inf. 1 fl. com. Voivodenii mici 1 fl. 20 cr. com. Voivodenii mari 1 fl. 10 cr. com. Ludisoriu 3 fl. com. Coman'a inf. 1 fl. 20 cr. dlu Gavrilu Boe 5 fl. dlu Lazaru 1 fl. dlu Stoic'a Iovianu 1 fl. dlu Codru 1 fl. dlu Duvlea 1 fl. com. Sinc'a vechia 2 fl. 10 cr. com. Nou 1 fl. parochi'a din Arpatacu 1 fl. 30 cr. parochi'a din com. Bodu 7 fl. parochi'a din com. Hermanu 4 fl. com. Presmeru 4 fl. 65 cr. com. Tarlungeni 1 fl. com. Vulcanu 1 fl. 20 cr. com. Resnovu 1 fl. 40 cr. com. Berivoii mari 1 fl. 50 cr. com. Sesciori 1 fl. 50 cem. Ludisoru 3 fl. com. Voivodeni mari 2 fl. 50 cr. com. Voivodeni mici 2 fl. Samba'ta de susu 2 fl. Samba'ta de josu 1 fl. com. Lis'a 2 fl. com. Reusoru 1 fl. 30 cr. com. Beclianu 3 fl. 20 cr. com. Dridifu 1 fl. 60 cr. com. Voil'a 1 fl. 90 cr. com. Samba'ta inf. 1 fl. 60 cr. com. Vistea inf. 1 fl. com. Vistea super. 1 fl. 80 cr. com. Vaid'a Recea 2 fl. 35 cr. com. Desani 2 fl. dlu prot. Petru Popescu din Fagarasiu 2 fl. com. Calboru 3 fl. 10 cr. parochi'a din com. Boholtiu 1 fl. bis. gr. or. din Son'a 1 fl. com. Persani 4 fl. 10 cr. com. Siercaiti'a 3 fl. 20 cr. (Va urmá)

Nr. prot. s. I. — 13 1876.

Concursu.

Conformu conclusului adunárei generale a Asociatiunii dela Naseudu din 1870 p. XVII. pos. 2 si în legatura cu decisiunea comitetului din siedinti'a de astadi, se escria *de nou* concursu cu terminu pâna în 31 Decemvre 1876 pentru elaborarea unei *cárti agronomice*.

Conditiiunile pentru numit'a lucrare suntu:

1.) Opulu acest'a sa tracteze despre toti ramii economiei de câmpu, cu folosirea rezultateloru celoru mai nóue ale sciintiei, inse cu privire la recerintiele patriei nostre, formându unu volumu de 20—25 côle tiparite, octavu mare.

2.) Sa infatosisieze prin ilustratiuni în tecstu séu pre foi deosebite, instrumentele si masinele cele mai probate din resortulu economiei, precum si manipulatiunile mai insemnate din deosebite ramuri ale economiei.

3.) Sa tracteze în modu corespunditoriu si despre industria agricola si modulu introducerei ei la poporulu nostru.

4.) Opulu sa fia intocmitu pentru instructiunea scolara si privata.

5.) Sa fia scrisu pre cátu se póte de popularu si corectu; în specialu terminii tehnici sa fia esplicati; unde e de lipsa, chiaru si prin circumscrieri, numai cá se póta fi întielesi.

6.) Pentru opulu lucratu dupa conditiunile indigitate în p. 1—5 s'a ficsatu unu premiu de 500 fl. v. a. Manuscriptele sa fia scrise legibilu si de mâna straina în fruntea lor sa stée o devisa (motto), iérasi scrisa de mâna straina.

Pre langa manuscriptu sa se alature si o scrisóre pusa sub couverta, sigilata cu unu sigilu, ce nu contine initialele autorului, si portându pre adres'a dinafara devis'a manuscriptului respectivu, iérasi scrisa de mâna straina. — În launtrulu scrisórei autorulu se va numi pre sine. —

Din siedinti'a ordinaria a comitetului Asociatiunii transilvane, tienuta la Sibiu în 15 Ianuaru c. n. 1876.

Iacobu Bolog'a,
presiedinte.

D. P. Barcianu,
secretariu alu II-lea.

(1—3)

Nr. prot. s. I. — 13 1876.

Concursu.

Conformu conclusului adunárei generale dela Naseudu din 1870 de sub p. XVII pos. 8 si în legatura cu decisiunea comitetului din siedinti'a de astadi se escria *de nou* concursu

pentru elaborarea celei mai bune *cárti de igien'a populara* cu terminu pâna în 31 Decemvre a. c.

Conditiiunile suntu:

Opulu sa fia în tóta privinti'a corespunditoriu trebuintieloru poporului nostru si cu deosebire sa se arete într'ensulu si relele urmári ale abusárei cu beuturi spirituóse. —

Premiulu este de 50 galbeni. Manuscriptele sa fia scrise legibilu si de mâna straina, în fruntea lor sa stée o devisa (motto) iérasi scrisa de mâna straina. —

Pre langa manuscripte sa se alature si o scrisóre pusa sub couverta, sigilata cu unu sigilu cu initiale straine de ale autorului, si portandu pre adres'a dinafara devis'a manuscriptului resp. iérasi scrisa de mâna straina. În launtrulu scrisórei autorulu se va numi pre sine. —

Din siedinti'a ordinaria a comitetului asociatiunii transilvane, tienuta la Sibiu în 15 Ianuaru 1876. c. n.

Iacobu Bolog'a,
presiedinte.

D. P. Barcianu,

secretariu alu II-lea.

(1—3)

Nr. 14/1876.

Concursu.

Pre basea otaririi prea Veneratului consistoriu archidiecesanu din 13 Decemvre 1875 nr. 3355/B. se deschide prin acést'a concursu pentru ocuparea statiunii de capelanu langa parochulu bestránu din comun'a Valle.

Parochi'a dupa venitele stolari — nefindu altufeliu de venite — este de clas'a III, fiitorulu capelanu va avé a trei'a parte din tóte venitele si póte ocupá si postulu de invetiatoriu primariu, la scól'a confesionale din locu, cu salariu anuale 230 fl. v. a. si quartiru naturalu corespunditoriu în edificiu scólei.

Concursele instruate dupa prescriesele sinodului archidiecesanu din 1873 pt. 115, si 117, § 16 lit. d. sa se inainteze la subscrisulu pâna în 28 Fauru a. c. —

Sibiu în 28 Ianuaru 1876.

I. Hanni'a,

prot. tract. Sibiuului I.

(1—3)

Nr. prot. 10/1876.

Edictu.

Ilean'a lui Gavrilu Sioic'a din Bulzesci — Ottulu Zarandu — carea de mai multi ani au parasitu pre barbatulu ei Ioanu Sioic'a a Pascului fára a se poté erúá leculu ubicatiunii ei; — prin acést'a se provóca resp. citédia a se presentá inaintea subseminatului scaunu ppscú în terminu de unu anu si o di si anumitu pâna în 25 Ianuaru 1877 căci la din contra procesulu divortialu intentatu asuprai se va pertractá si decide si în absentia ei.

Din siedinti'a scaunului ppscú gr. or. a Zarandului tienuta la Bradu în 22 Ianuaru 1876.

Nicolau I. Miheltianu,
prot. gr. or. a Zarandului.

(1—3)

Insciintiare.

Deschidendu-se în 1 Martiu a. c. în institutul reg. de mositu din Sabinu cursulu de instructiune pentru mósie, candidatele de mositu de nationalitatea romána si nemtiésca suntu prevocate a se insinuá pâna la terminulu indicatu la subscrisulu spre a fi primite în cursu.

Sabinu 1 Februaru 1876.

Dr. Lukacs Miculicz.

Profesoru ord. de mositu,

(1—4)